

הליך אישורים לרישיונות יצוא בטחוני בעסקאות של כלי ירייה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

1. לקבוע כי יצוא של כלי ירייה בכל אחד מהמקרים המפורטים להלן, שאושר על ידי המנהל הכללי של משרד החוץ והמנהל הכללי של משרד הביטחון או מי שהם הסמיכו לעניין זה, בנוסף להליכי הרישוי הקבועים בחוק הפיקוח על יצוא בטחוני, התשס"ז – 2007 (להלן - חוק הפיקוח), יראו אותו כרישיון שניתן על ידי הממשלה לפי סעיף 2(ב) לחוק כלי ירייה, התש"ט-1949 (להלן-חוק כלי ירייה):
  - א. יצוא של עד 1,000 כלי ירייה;
  - ב. יצוא של עד 100,000 פריטי תחמושת;
  - ג. יצוא של כלי ירייה או פריטי תחמושת בשווי של עד 1 מיליון דולר ארה"ב;
  - ד. יצוא של כלי ירייה או פריטי תחמושת לשימוש סופי של גורמי ממשל באחת מהמדינות שיובאו לידיעת הרשומים במרשם היצוא הביטחוני על ידי הרשות המוסמכת, לפי תקנה 1(3) לתקנות הפיקוח על יצוא בטחוני(פטור מרישיון שיווק בטחוני), התשס"ח-2008 בשווי של עד 5 מיליון דולר ארה"ב;
  - ה. יצוא כלי ירייה לצרכי הצגה בתערוכה, הדגמה ללקוח מסוים או תחזוקת כלי ירייה.
- הבקשות לאישור עסקאות לפי החלטה זו תועברנה למשרד החוץ בנפרד מהליך הרישוי השגרתי לפי חוק הפיקוח.
2. בהתאם לסעיף 33(א) לחוק יסוד: הממשלה, להסמיך את שר הביטחון ואת שר החוץ לאשר, על דעת הממשלה, יצוא של כלי ירייה לפי סעיף 2(ב) לחוק כלי ירייה שלא חל עליהם סעיף 1 לעיל. התגלעו חילוקי דעות בין שני השרים או סבר אחד מהם כי קיימת לגבי עסקה פלונית רגישות מיוחדת, יכריע בעניין ראש הממשלה.
3. החלטה זו אינה גורעת מהחלטת הממשלה מס' 840 מיום 14 בספטמבר 2003.
4. החלטות הממשלה המנויות להלן, בטלות:
  - א. החלטה מס' 682 מיום 13 במאי 1959;
  - ב. סעיף (ג) בהחלטה מס' 43/ב מיום 9 בדצמבר 1977;
  - ג. החלטה מס' קב/8 של הקבינט הביטחוני מיום 10 בדצמבר 1986.

דברי הסבר

רקע כללי

הוראת סעיף 2(ב) לחוק כלי הירייה, התש"ט-1949 קובעת כהאי לישנא: "לא יביא אדם כלי ירייה צבאי למדינה ולא יוציא אדם כלי ירייה צבאי מן המדינה אלא על פי אישור הממשלה".

במשך השנים התקבלו מספר החלטות ממשלה לגבי נהלי האישור של עסקאות מכירת כלי ירייה כמשמעותם בחוק כלי הירייה. בהחלטות נקבע כי כל עסקה למכירת כלי ירייה ליצוא בהיקף כספי של פחות ממיליון דולר ארה"ב, תאושר על ידי שרי הבטחון והחוץ ועסקאות מעל הסכום האמור, יאושרו גם על ידי ראש הממשלה.

הדבר הביא לסרבולו של תהליך אישור עסקאות יצוא של כלי ירייה כאשר גם עסקאות בהיקפים קטנים ביותר, הועברו לאישור השרים ואף לראש הממשלה.

בשנה 2007 נחקק חוק הפיקוח על יצוא בטחוני, התשס"ז – 2007 שקבע מנגנון אישור ורישוי מעודכן ומודרני לגבי עסקאות יצוא בטחוני. במנגנון זה משולב משרד החוץ כגורם בעל זכות וטו, בהליכי רישוי רישיונות השיווק הביטחוני ורישיונות היצוא הביטחוני, של כל סוגי הציוד הביטחוני, הידע הביטחוני והשירותים, לרבות כלי הירייה. החוק קובע מנגנון רישוי לפעולות שיווק בטחוני של פריטים מפקחים לרבות כלי ירייה. כל בקשה לרישיון נדונה בוועדות מייעצות בהן שותפים גורמים שונים ביטחוניים ומדיניים ממספר דיספלינות לרבות נציגי משרד החוץ וצה"ל.

כיום, נוכח הוראות חוק כלי הירייה, והחלטות הממשלה הקשורות אליו, נדרש גם אישור של שר הבטחון ושר החוץ לכל עסקת יצוא כלי ירייה, בכל סכום והדבר מסרב לאדם את התהליך ומתייגר נוכח מנגנוני הבדיקה והרישוי המעודכנים שעוגנו בחוק הפיקוח על יצוא בטחוני.

בהצעת החלטה זו מוצע כי האישור בדרג השרים יידרש רק בנוגע לעסקאות גדולות של 1,000 כלי ירייה ומעלה או 100,000 פריטי תחמושת או עסקה בהיקף כספי גדול יותר מ- 1 מיליון דולר ארה"ב.

עוד מוצע כי בשני מקרים תובא העסקה לאישור ראש הממשלה - כאשר תיגלע מחלוקת יובא הנושא לאישור ראש הממשלה או כאשר אם אחד השרים סבר כי קיימת רגישות לעסקה פלזנית שרצוי שראש הממשלה יאמר את דברו לגביה.

לגבי עסקאות קטנות מהאמור מוצע כי הממשלה תסמיך את מנכ"ל משרד החוץ ואת מנכ"ל משרד הבטחון לאשר את העסקה בנוסף למנגנון ההחלטות הקיים בחוק הפיקוח על יצוא בטחוני. ההליך הנוסף בין הפקידים נדרש מאחר וקיימת רגישות מיוחדת לעסקאות יצוא כלי ירייה.

מוסכם על משרדי הבטחון והחוץ עסקאות יצוא של כלי ירייה הכפופות להליך הרישוי של חוק הפיקוח על יצוא בטחוני מחייבות בדיקה נוספת על הבדיקה הקבועה בתקנות אלה. עסקאות של כלי ירייה מחייבות הליך

מנגנון אישורים זה מוצע גם לגבי יצוא של כלי ירייה לצרכי הצגה בתערוכה, הדגמה ללקוח מסוים או תחזוקת כלי הירייה.

בנוסף מוצע המנגנון לגבי עסקת יצוא כלי ירייה לשימוש סופי של ממשלה של מדינה לגביה ניתנה הודעה ליצואנים כי ליצוא של כלי ירייה שהוא לא מסווג, יש פטור מחובת קבלת רישיון שיווק בטחוני (להבדיל מרישיון היצוא גופא).

מובהר בהצעת ההחלטה כי אינה מבטלת או גורעת מהחלטת הממשלה מס' 840 מיום 15 בספטמבר 2003 הקובעת חובת אישור ועדת משנה של ועדת השרים לבטחון לאומי של עיסקאות בין ממשלות להתקשרות ליצוא בטחוני בהיקף, למעלה מ-200 מיליון דולר ארה"ב. כלומר עיסקאות גדולות של יצוא כלי ירייה, העולות על הסכום האמור, לא די יהיה באישור שרי הבטחון והחוץ אלא תידרש לכך ועדת השרים.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

פישוט הליכי אישור היצוא הביטחוני יקדם את היצואנים בענף המשמש מנוף צמיחה משמעותי במשק ואחד מענפי היצוא המרכזיים והחשובים של המדינה.

תקציב

אין השפעה תקציבית.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

אין השלכה על כח אדם.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

משרד החוץ - מסכים

השר לביטחון הפנים - מסכים

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטה מס' 682 מיום 13 במאי 1959

סעיף (ג) בהחלטה מס' 43/ב מיום 9 בדצמבר 1977

החלטת ועדת השרים לבטחון לאומי מיום 25 באוקטובר 1986

החלטה מס' 87 מיום 25 במרץ 2003

החלטה מס' 840 מיום 15 בספטמבר 2003

החלטה ב/ 12 מיום 8 בפברואר 2010

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצורפת חוות דעת.

סיווגים

סיווג ראשי: 01ביצועי;

סיווג משני: 03תהליך;

תחום פעולה עיקרי: 01חוץ וביטחון;

מוגש על ידי שר הביטחון

כ"ז בסיון התשע"ג
05 ביוני 2013

תאריך: כח באייר
5 במאי
התשע"ג
2013

הנדון: קביעת הליך אישורים לרשיונות יצוא בטחוני בעסקאות של כלי ירייה - חוות דעת משפטית נלווית

נושא הצעת ההחלטה:

קביעת הליך אישורים לרשיונות יצוא בטחוני בעסקאות יצוא של כלי ירייה

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

יצוא כלי ירייה צבאי מחייב לפי חוק כלי היריה, התשי"ט-1949, אישור של הממשלה. מכוח הוראה זו התקבלו במשך שנים ארוכות שורה של החלטות ממשלה לגבי הליך האישורים של עסקאות יצוא כלי ירייה. ההליך עובר להצעת החלטה זו מחייב להביא לאישור שרי הבטחון והחוץ כל עסקה של יצוא כלי ירייה וכאשר עסקינן בעסקה גדולה מהפרמטרים שמוצעים להבחנה גם בהצעת החלטה דנו, גם את אישורו של ראש הממשלה.

הליך אישורים זה עוגן לפני קבלתו של חוק הפיקוח על יצוא בטחוני, התשס"ז – 2007 (להלן – חוק הפיקוח). נדרש לעדכנו בעקבות חקיקת החוק מאחר וזה האחרון שילב את נציגי משרד החוץ בהליכי רישוי הפיקוח לפיו. לפי החוק היום משולב משרד החוץ בהליכי הרישוי של עסקאות יצוא בטחוני, לרבות עסקאות יצוא כלי ירייה, הן משלב רישיון השיווק וכמובן בשלב רישיון היצוא גופא. לפי החוק למעשה לא ניתן לתת רישיון ללא הסכמת נציג משרד החוץ.

מנגד, ברור כי עסקת יצוא כלי ירייה אינה עסקה שגרתית והיא דורשת בחינה נוספת. יחד עם זאת, על עסקאות בהיקפים קטנים בגבולות המוצעים בהצעת החלטה זו, אין מקום להביא לאישור השרים ועסקאות כאלה ראוי שיאושרו אמנם בהליך נוסף על הליך הרישוי השגרתית, אבל על ידי המנכ"לים של משרדים אלה. בעסקאות בהיקפים גדולים יותר אכן ראוי לערב גם את שני השרים ובעת מהלוקת ביניהם או אם סבר אחד מטעמי רגישות כי יש להביא העסקה לאישור ראש הממשלה - גם את ראש הממשלה.

קשיים משפטיים ודרכי פתרונם:

אין קשיים משפטיים לגבי הצעת החלטה זו.

2023年11月11日 星期六

2023年11月11日 星期六

2023年11月11日 星期六

2023年11月11日 星期六

2023年11月11日 星期六

2023年11月11日 星期六

2023年11月11日 星期六

2023年11月11日 星期六

2023年11月11日 星期六